

THE LIGHT OF THE ETERNAL PEOPLE

Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series IV Lecture #10

**THE WISDOM OF HILLEL AND SHAMMAI:
THE POWER OF LOVE AND HUMILITY**

I. Hillel and the Herodian Era

A. Now upon the liberty that was given to the Jewish ambassadors to speak, they who hoped to obtain a dissolution of kingly government, betook themselves to accuse Herod of his iniquities; and they declared that he was indeed in name a king, but that he had taken to himself that uncontrollable authority which tyrants exercise over their subjects, and had made use of that authority for the destruction of the Jews, and did not abstain from making many innovations among them besides, according to his own inclinations; and that whereas there were a great many who perished by that destruction he brought upon them, so many indeed as no other history relates, they that survived were far more miserable than those that suffered under him, not only by the anxiety they were in from his looks and disposition towards them, but from the danger their estates were in of being taken away by him. That he did never leave off adorning these cities that lay in their neighborhood, but were inhabited by foreigners; but so that the cities belonging to his own government were ruined, and utterly destroyed; that whereas, when he took the kingdom, it was in an extraordinary flourishing condition, he had filled the nation with the utmost degree of poverty; and when, upon unjust pretences, he had slain any of the nobility, he took away their estates; and when he permitted any of them to live, he condemned them to the forfeiture of what they possessed. And, besides the annual impositions which he laid upon every one of them, they were to make liberal presents to himself, to his domestics and friends, and to such of his slaves as were vouchsafed the favor of being his tax gatherers, because there was no way of obtaining a freedom from unjust violence, without giving either gold or silver for it. That they would say nothing of the corruption of the chastity of their virgins, and the reproach laid on the wives for incontinency, and those things acted after an insolent and inhuman manner; because it was not a smaller pleasure to the sufferers to have such things concealed, than it would have been not to have suffered them. That Herod had put such abuses upon them as a wild beast would not have put on them, if he had power given him to rule over us; and that although their nation had passed through many subversions and altercations of government, their history gave no account of any calamity they had even been under, that could be compared with this which Herod had brought upon their nation. **Antiquities Book XVII 11:2**

B.

תנו רבנן: הלכה זו נתעלמה מבני בתירא. פעם אחת חל ארבעה עשר להיות בשבת, שכחו ולא ידעו אם פסח דוחה את השבת אם לאו. אמרו: כלום יש אדם שיודע אם פסח דוחה את השבת אם לאו? אמרו להם: אדם אחד יש שעלה מבבל, והלל הבבלי שמו, ששימש שני גדולי הדור שמעיה ואבטליון ויודע אם פסח דוחה את השבת אם לאו. שלחו וקראו לו. אמרו לו: כלום אתה יודע אם הפסח דוחה את השבת אם לאו? אמר להם: וכי פסח אחד יש לנו בשנה שדוחה את השבת? והלא הרבה יותר ממאתים פסחים יש לנו בשנה שדוחין את השבת. אמרו לו: מנין לך? אמר להם: נאמר מועדו בפסח ונאמר (במדבר כח) מועדו בתמיד. מה מועדו האמור בתמיד - דוחה את השבת אף מועדו האמור בפסח - דוחה את השבת. ועוד, קל וחומר הוא: ומה תמיד שאין ענוש כרת דוחה את השבת, פסח שענוש כרת - אינו דין שדוחה את השבת. מיד הושיבוהו בראש ומינוהו נשיא עליהם. פסחים סו.

Our Rabbis taught: This halachah was hidden from [i.e., forgotten by] the B'nei Basaira. On one occasion the fourteenth [of Nisan] fell on the Sabbath and they did not know whether the Passover overrides the Sabbath or not. They said, "Is there any man who knows whether the Passover overrides the Sabbath or not?" They were told, "There is a certain man who has come up from Babylon, Hillel HaBavli (the Babylonian) is his name, who served (studied under) the two greatest men of the time, and he knows whether the Passover overrides the Sabbath or not." [Thereupon] they summoned him [and] said to him, "Do you know whether the Passover overrides the Sabbath or not?" "Have we then [only] one Passover during the year which overrides the Sabbath?" he replied to them, "Surely we have many more than two hundred Passovers during the year which override the Sabbath!" They said to him, "How do you know it?" He answered them, "'In its appointed time' is stated in connection with the Passover, and 'In its appointed time' is stated in connection with the *tamid*; just as 'Its appointed time' which is said in connection with the *tamid* (the continual offering) overrides the Sabbath, so 'Its appointed time' which is said in connection with the Passover overrides the Sabbath. Moreover, it follows a minori, if the *tamid*, [the omission of] which is not punished by *kareth* (premature death and destruction), overrides the Sabbath, then the Passover, [neglect of] which is punished by *kareth*, is it not logical that it overrides the Sabbath!" They immediately set him at their head and appointed him Nasi [Patriarch] over them.

Pesachim 66a

C. But Pollio, the Pharisee, and Sameas, a disciple of his, were honored by him above all the rest, for when Jerusalem was besieged, they advised the citizens to receive Herod, for which advice they were well requited; but this Pollio, at the time when Herod was once upon his trial of life and death, foretold, in way of reproach, to Hyrcanus and the other judges, how this Herod, whom they suffered now to escape, would afterward inflict punishment on them all which had its completion in time, while G-d fulfilled the words he had spoken. **Antiquities Book XV 1: 1**

D. He endeavored also to persuade Pollio the Pharisee, and Sameas, and the greatest part of their scholars, to take the oath; but these would neither submit so to do, nor were they punished together with the rest, out of the reverence he bore to Pollio. **Antiquities Book XV 10:4**

E.

תנו רבנן: לעולם יהא אדם ענוותן כהלל ואל יהא קפדן כשמאי. מעשה בשני בני אדם שהמרו זה את זה, אמרו: כל מי שילך ויקניט את הלל - יטול ארבע מאות זוז. אמר אחד מהם: אני אקניטנו. אותו היום ערב שבת היה, והלל חפף את ראשו. הלך ועבר על פתח ביתו, אמר: מי כאן הלל? מי כאן הלל? נתעטף ויצא לקראתו. אמר לו: בני, מה אתה מבקש? אמר לו: שאלה יש לי לשאול. אמר לו: שאל בני, שאל - מפני מה ראשיהן של בבליים סגלגלות? - אמר לו: בני, שאלה גדולה שאלת - מפני שאין להם חיות פקחות. הלך והמתין שעה אחת, חזר ואמר: מי כאן הלל? מי כאן הלל? נתעטף ויצא לקראתו. אמר לו: בני, מה אתה מבקש? אמר לו: שאלה יש לי לשאול. אמר לו: שאל בני, שאל - מפני מה עיניהן של תרמודייין תרוטות? אמר לו: בני, שאלה גדולה שאלת - מפני שדריין בין החולות. הלך והמתין שעה אחת, חזר ואמר: מי כאן הלל? מי כאן הלל? נתעטף ויצא לקראתו. אמר לו: בני, מה אתה מבקש? - אמר לו: שאלה יש לי לשאול. - אמר לו:

שאל בני, שאל - מפני מה רגליהם של אפרקיים רחבות? - אמר לו: בני, שאלה גדולה שאלת - מפני שדריין בין בצעי המים. - אמר לו: שאלות הרבה יש לי לשאול, ומתירא אני שמא תכעוס. נתעטף וישב לפניו, - אמר לו: כל שאלות שיש לך לשאול - שאל. - אמר לו: אתה הוא הלל שקורין אותך נשיא ישראל? - אמר לו: הן. - אמר לו: אם אתה הוא - לא ירבו כמותך בישראל. - אמר לו: בני, מפני מה? - אמר לו: מפני שאבדתי על ידך ארבע מאות זוז. - אמר לו: הוי זהיר ברוחך, כדי הוא הלל שתאבד על ידו ארבע מאות זוז וארבע מאות זוז - והלל לא יקפיד. תנו רבנן: מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו: כמה תורות יש לכם? אמר לו: שתים, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. אמר לו: שבכתב - אני מאמינך, ושבעל פה - איני מאמינך. גיירני על מנת שתלמדני תורה שבכתב. גער בו והוציאו בניזפה. בא לפני הלל - גייריה, יומא קמא אמר ליה: א"ב ג"ד, למחר אפיך ליה. אמר ליה: והא אתמול לא אמרת לי הכי? אמר לו: לאו עלי דידי קא סמכת? דעל פה נמי סמוך עלי שוב מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו: גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת. דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל, גייריה. אמר לו: דעלך סני לחברך לא תעביד - זו היא כל התורה כולה, ואידך - פירושה הוא, זיל גמור. שוב מעשה בנכרי אחד שהיה עובר אחורי בית המדרש, ושמע קול סופר שהיה אומר (שמות כח) ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד. אמר: הללו למי? אמרו לו: לכהן גדול, אמר אותו נכרי בעצמו, אלך ואתגייר, בשביל שישמוני כהן גדול. בא לפני שמאי, אמר ליה: גיירני על מנת שתשימני כהן גדול. דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל - גייריה. אמר לו: כלום מעמידין מלך אלא מי שיודע טכסיסי מלכות? לך למוד טכסיסי מלכות. הלך וקרא, כיון שהגיע (במדבר א) והזר הקרב יומת אמר ליה: מקרא זה על מי נאמר? אמר לו: אפילו על דוד מלך ישראל. נשא אותו גר קל וחומר בעצמו: ומה ישראל שנקראו בנים למקום, ומתוך אהבה שאהבם קרא להם (שמות ד) בני בכרי ישראל - כתיב עליהם והזר הקרב יומת, גר הקל שבא במקלו ובתרמילו - על אחת כמה וכמה בא לפני שמאי, אמר לו: כלום ראוי אני להיות כהן גדול? והלא כתיב בתורה והזר הקרב יומת בא לפני הלל, אמר לו: ענוותן הלל, ינוחו לך ברכות על ראשך שהקרבתי תחת כנפי השכינה. לימים נזדווגו שלשתן למקום אחד, אמרו: קפדנותו של שמאי בקשה לטורדנו מן העולם, ענוותנותו של הלל קרבנו תחת כנפי השכינה. שבת ל:—לא.

Our Rabbis taught: A man should always be gentle like Hillel, and not impatient like Shammai. It once happened that two men made a wager with each other, saying, "The one who successfully makes Hillel angry will receive four hundred zuz. One of them said, "I'll go and infuriate him." That day was Sabbath eve, and Hillel was washing his head. He went, passed by the door of his house, and called out, "Is Hillel here, is Hillel here?" Thereupon, [Hillel] robed and went out to him, saying, "My son, what do you need?" "I have a question to ask," said he. "Ask, my son," he prompted. Thereupon, he asked, "Why are the heads of the Babylonians round?" "My son, you have asked a great question," he replied, "because they have no skillful midwives." He departed, tarried a while, returned, and called out, "Is Hillel here; is Hillel here?" He robed and went out to him, saying, "My son, what do you require?" "I have a question to ask," said he. "Ask, my son," he prompted. Thereupon he asked: "Why are the eyes of the Palmyreans bleared?" "My son, you have asked a great question, he replied, "because they live in sandy places." He departed, tarried a while, returned, and called out, "Is Hillel here; is Hillel here?" He robed and went out to him, saying, "My son, what do you require?" "I have a question to ask," said he. "Ask, my son," he prompted. He asked, "Why are the feet of the Africans wide?" "My son, you have asked a great question," said he; "because they live in watery marshes." "I have many questions to ask," said he, "but fear that you may become angry." Thereupon, he robed, sat before him and said, "Ask all the questions you have to ask," "Are you the Hillel who is called the Nasi (prince) of Israel?" "Yes," he replied. "If that is you," he retorted, may there not be many like you in Israel." "Why, my son?" he asked. "Because I have lost four hundred zuz through you," he complained. "Be careful of your moods," he answered. "Hillel is worth it that you should lose four hundred zuz and yet another four hundred zuz through him, yet Hillel shall not lose his temper."

Our Rabbis taught: A certain heathen once came before Shammai and asked him, "How many Toroth have you?" "Two," he replied: "the Written Torah and the Oral Torah." "I believe you with respect to the Written, but not with respect to the Oral Torah; make me a proselyte on condition that you teach me the Written Torah [only]." [But] he scolded and repulsed him in anger. When he went before Hillel, he accepted him as a proselyte. On the first day, he taught him, "Alef, beth, gimmel, daleth;" the following day he reversed [the order] to him. "But that isn't the way you taught them to me yesterday," he protested. "Must you then not rely upon me? Then rely upon me with respect to the Oral [Torah] too."

On another occasion it happened that a certain heathen came before Shammai and said to him, "Make me a proselyte, on condition that you teach me the whole Torah while I stand on one foot." Thereupon he repulsed him with the builder's cubit which was in his hand. When he went before Hillel, he said to him, "What is hateful to you, do not to your neighbour: that is the whole Torah, while the rest is the commentary thereof; go and learn it." On another occasion it happened that a certain heathen was passing behind a Beth Hamidrash, when he heard the voice of a teacher reciting, "And these are the garments which they shall make; a breastplate, and an ephod." Said he, "For whom are these?" "For the High Priest," he was told. Then said that heathen to himself, "I will go and become a proselyte, that I may be appointed a High Priest." So he went before Shammai and said to him, "Make me a proselyte on condition that you appoint me a High Priest." But he repulsed him with the builder's cubit which was in his hand. He then went before Hillel,

who made him a proselyte. Said he to him, "Can any man be made a king but he who knows the arts of government? Do you go and study the arts of government!" He went and read. When he came to, "And the stranger that cometh nigh shall be put to death," he asked him, "To whom does this verse apply?" "Even to David King, of Israel," was the answer. Thereupon that proselyte reasoned within himself a fortiori: if Israel, who are called sons of the Omnipresent, and who in His love for them He designated them, "Israel is my son, my firstborn," yet it is written of them, "And the stranger that cometh nigh shall be put to death", how much more so a mere proselyte, who comes with his staff and wallet! Then he went before Shammai and said to him. "Am I then eligible to be a High Priest; is it not written in the Torah, 'and the stranger that cometh nigh shall be put to death?'" He went before Hillel and said to him, "O gentle Hillel; blessings rest on thy head for bringing me under the wings of the Shechinah!" Some time later the three met in one place; said they, "Shammai's impatience sought to drive us from the world, but Hillel's gentleness brought us under the wings of the Shechinah." **Shabbos 30b-31a**

II. Hillel's Teachings

A.

(1) הלל ושמאי קבלו מהם. הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרן. אוהב שלום ורודף שלום. אוהב את הבריות ומקרבן לתורה: אבות איב

Hillel and Shammai received the oral tradition from them (Shemaya and Avtalyon): Hillel says, "You should become disciples of Aharon: Love peace and pursue peace, love one's fellow creatures and bring them close to the Torah." **Avos 1:12**

(2) אוהב שלום כיצד מלמד שיהא אדם אוהב שלום בישראל בין כל אחד ואחד כדרך שהיה אהרן אוהב שלום [בישראל] בין כל אחד ואחד שנאמר תורת אמת היתה בפיהו ועולה לא נמצא בשפתיו בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעון (מלאכי ב' ו'). ר"מ אומר מה תלמוד לומר ורבים השיב מעון. כשהיה אהרן מהלך בדרך פגע [לו באדם רע או] באדם רשע ונתן לו שלום. למחר בקש אותו האיש לעבור עבירה אמר אוי לי איך אשא עיני אחר כך ואראה את אהרן בושתי הימנו שנתן לי שלום. ונמצא אותו האיש מונע עצמו מן העבירה. וכן שני בני אדם שעשו מריבה זה עם זה. הלך אהרן וישב לו אצל אחד מהם ואמר לו בני ראה חברך מהו אומר מטרף את לבו וקורע את בגדיו אומר אוי לי היאך אשא את עיני ואראה את חברי בושתי הימנו שאני הוא שסרחתי עליו. הוא יושב אצלו עד שמסיר קנאה מלבו והולך אהרן ויושב לו אצל האחר וא"ל בני ראה חברך מהו אומר מטרף את לבו וקורע את בגדיו ואומר אוי לי היאך אשא את עיני ואראה את חברי בושתי הימנו שאני הוא שסרחתי עליו. הוא יושב אצלו עד שמסיר קנאה מלבו. וכשנפגשו זה בזה גפפו ונשקו זה לזה. לכך נאמר ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל (במדבר כ' כ"ט) : דבר אחר מפני מה בכו ישראל את אהרן שלשים יום מפני שדן אהרן דין אמת לאמתו מנין לא אמר לאיש שסרחת ולא לאשה שסרחת לכך נאמר ויבכו אותו כל בית ישראל. אבל משה שמוכיחן בדברים קשים נאמר ויבכו בני ישראל את משה (דברים ל"ד ח'). ועד כמה אלפים היו בישראל שנקראו שמם אהרן שאלמלא אהרן לא בא זה לעולם. וי"א לכך נאמר ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל מי שרואה משה רבינו שעומד ובוכה והוא לא יבכה. וי"א מי שרואה אלעזר ופינחס שהם שני כהנים גדולים שעומדים ובוכים והוא לא יבכה:

רודף שלום כיצד מלמד שיהא אדם רודף שלום בישראל בין כל אחד ואחד כדרך שהיה אהרן רודף שלום בישראל בין כל אחד ואחד שנאמר סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו (תהלים ל"ד ט"ו) : רבי שמעון בן אלעזר אומר אם יושב אדם במקומו ושותק האיך רודף שלום בישראל בין כל אחד ואחד אלא יצא ממקומו ויחזור בעולם וירדוף שלום בישראל שנאמר בקש שלום ורדפהו. הא כיצד בקשהו במקומך ורדפהו למקום אחר: אף הקב"ה עשה שלום במרום. ואיזה שלום עשה הקב"ה במרום שלא קרא עשרה גבריאל עשרה מיכאל עשרה אוריאל עשרה רפאל כדרך שבני אדם קורין עשרה ראובן עשרה שמעון עשרה לוי עשרה יהודה. שאלמלא עשה כדרך שבני אדם עושין כיון שקרא לאחד מהם באין לפניו ומתקנאין זה בזה אלא קרא גבריאל אחד מיכאל אחד כיון שקרא לאחד מהם בא [ועמד] לפניו ומשגרו לכל מקום שירצה. ומניין שיריאים זה את זה ומכבדין זה את זה וענותנין מבני אדם. שבשעה שפותחין את פיהם ואומרים שירה זה אומר לחבירו פתח אתה שאתה גדול ממני וזה אומר לחבירו פתח אתה שאתה גדול ממני. לא כדרך שבני אדם עושין שזה אומר לחברו אני גדול ממך וזה אומר לחברו אני גדול ממך. ויש אומרים כתות כתות הן כת אחת אומרת לחברתה פתחי את שאת גדולה ממני. שנאמר וקרא זה אל זה ואמר (ישעיהו ו' ג') :

אוהב את הבריות כיצד מלמד שיהא אדם אוהב את הבריות ולא יהא שונא את הבריות שכן מצינו באנשי דור הפלגה שמתוך [שהיו] אוהבין זה את זה לא רצה הקב"ה לאבדן מן העולם אלא פזרם בארבע רוחות העולם. אבל אנשי סדום מתוך שהיו שונאין זה את זה אבדם הקב"ה מן העולם הזה ומן העולם הבא שנאמר ואנשי סדום רעים וחטאים לד' מאד (בראשית י"ג י"ג). [רעים זה עם זה]. וחטאים זה גלוי עריות. לד' זה חילול השם. מאד שמתכוונין וחוטאים. הא למדת מתוך ששונאין זה את זה אבדן הקב"ה מן העולם הזה ומן העולם הבא:

ומקרבן לתורה כיצד מלמד שיהא אדם מקפח את הבריות ומכניסן תחת כנפי השכינה כדרך שהיה אברהם אבינו מקפח את הבריות ומכניסן תחת כנפי השכינה. ולא אברהם לבד עשה כן אלא אף שרה שנאמר ויקח אברהם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן (בראשית י"ב ה'). והלא כל באי עולם אינם יכולין לבראות אפילו יתוש אחד ומה תלמוד לומר ואת הנפש אשר עשו בחרן (שם) מלמד שהעלה עליהם הקב"ה כאלו עשו אותם: אבות דרבי נתן נוסחא א פרק יב

B.

(1) הוא היה אומר נגד שמא. אבד שמה. ודלא מוסיף. יסיף. ודלא יליף קטלא חייב. ודאשתמש בתגא. חלף:

He used to say: He who seeks renown will lose his reputation; One who does not add to his Torah knowledge causes it to decrease. He who refuses to study Torah is condemned to death. Whoever exploits the crown of Torah shall pass away. **Avos 1:13**

(2) נגד שמא ואבד שמיה כיצד מלמד שלא יוציא לו לאדם שם במלכות שכיון שיוציא לו שם במלכות סוף שנותנין בו עיניהם והורגין אותו ונוטלין ממנו את ממונו:

ודלא משמש חכימיא קטלא חייב כיצד אמרו מעשה באדם אחד מבית רמה שהיה נוהג בעצמו מדת חסידות. שלח אליו תלמיד אחד רבן יוחנן בן זכאי לבודקו הלך ומצאו שנטל שמן ונתנו על גבי כירים ונטלו מעל הכירים ונתנו לתוך [מקפה] של גריסין. א"ל מה אתה עושה. א"ל כהן גדול אני ותרומה בטהרה אני אוכל. א"ל כירים זה טמא או טהור. א"ל וכי יש לנו בתורה על כירים שטמא והלא לא אמרה תורה אלא על תנור שטמא שנאמר וכל אשר בתוכו יטמא (ויקרא י"א ל"ג). א"ל כשם שאמרה תורה על תנור שטמא כך אמרה תורה על כירים שטמא שנאמר תנור וכירים יותץ טמאים הם (שם שם ל"ה). א"ל אם כן היית נוהג לא אכלת תרומה טהורה מימיך:

ודלא מוסיף פסיד כיצד מלמד שאם שנה אדם מסכתא או שתים או שלשה מסכתות ואין מוסיף עליהם סוף שמשכח את הראשונות:

ודאשתמש בתגא אבד ואזיל ליה כיצד שכל המשתמש בשם המפורש אין לו חלק לעולם הבא: אבות דרבי נתן פרק י"ב

(3) דאשתמש בתגא חלף מה אם בלשצר ששמש בכלי בית המקדש דברים שיש להם חילופין ויש להם דמים טורף נפשו מחיי העולם הזה ומחיי העולם הבא. והמשמש בכתרו של מלך מלכי המלכים הקב"ה על אחת כמה וכמה שהוא טורף נפשו מחיי העולם הזה ומחיי העולם הבא: אבות דרבי נתן נוסחא ב פרק כז

(4) תנן התם: ודאשתמש בתגא חלף, תני ריש לקיש: זה המשתמש במי ששונה הלכות, כתרה של תורה. מגילה כח:

C.

(1) הוא היה אומר אם אין אני לי. מי לי. וכשאני לעצמי. מה אני. ואם לא עכשיו. אימתו: אבות א:יד

He used to say: If I am not for myself, who will be for me? And if I am for myself, what am I. And if not now, when? **Avos 1:14**

(2) הוא היה אומר אם אין אני לי מי לי אם אני לא אזכה (בחיי) מי יזכה בי: וכשאני לעצמי מה אני. אם אני לא אזכה בעצמי מי יזכה בי בעצמי: אם לא עכשיו אימתו. אם אני לא אזכה בחיי מי יזכה בי לאחר מיתתי. וכך הוא אומר כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת (קהלת ט' ד). כי לכלב חי הוא טוב. זה רשע המתקיים בעולם הזה. מן האריה המת. אפילו מאברהם יצחק ויעקב שהן שוכני עפר: דבר אחר כי לכלב חי הוא טוב. זה רשע המתקיים בעולם הזה אם עשה תשובה הקב"ה מקבלהו אבל צדיק כיון שמת שוב אינו מוסיף זכות: אבות דרבי נתן נוסחא א פרק יב

III. Shammai's teachings

A.

שמאי אומר עשה תורתך קבע. אמור מעט ועשה הרבה. והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות: אבות א:טו

Shammai says: Treat your Torah study as a permanent part of your life; say little and do much; and receive everyone with a pleasant face. **Avos 1:15**

B.

עשה תורתך קבע כיצד מלמד שאם שמע אדם דבר מפי חכם בבית המדרש אל יעשה אותו עראי אלא יעשה אותו קבע ומה שלמד אדם יעשה וילמד לאחרים ויעשו שנאמר ולמדתם אותם ושמרתם לעשות (דברים ה' א'). וכן בעזרא הוא אומר כי הכין את לבבו לדרוש את תורת ד' לעשות. ואחר כך וללמד בישראל חק ומשפט (עזרא ז' י'):

אמור מעט ועשה הרבה כיצד מלמד שהצדיקים אומרים מעט ועושים הרבה אבל רשעים אומרים הרבה ואפילו מעט אינם עושים. ומנין שהצדיקים אומרים מעט ועושים הרבה. שכן מצינו באברהם אבינו שאמר למלאכים פת אתם סועדים עמי היום שנאמר ואקחה פת לחם וסעדו לבכם (בראשית י"ח ה') אבל באחרונה ראה מה עשה אברהם למלאכי השרת שהלך ועשה להם שלשה שורים ותשע סאין של סולת. ומנין שעשה להם תשע סאין של סולת שנאמר וימהר אברהם האהלה אל שרה ויאמר מהרי שלש סאים קמח סלת (שם ו') שלש כמשמען קמח הרי שש סלת הרי תשע. ומנין שעשה להם שלשה שורים. שנאמר ואל הבקר רץ אברהם (שם ז') הבקר אחד בן בקר שנים רך שלשה. וי"א טוב ארבעה. ויתן אל הנער וימהר לעשות אותו (שם שם) נתן ביד ישמעאל בנו כדי לחנכו במצות: אף הקב"ה אמר מעט ועשה הרבה שנאמר ויאמר ד' אל אברהם ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול (שם ט"ו י"ג וי"ד) לא אמר לו אלא בדלי"ת ונו"ן אבל באחרונה כשפרע הקב"ה משונאייהם של ישראל לא פרע אלא בשבעים ושתים אותיות שנאמר או הנסה א—להים לבא לקחת לו גוי מקרב גוי במסות באותות ובמופתים ובמוראים גדולים (דברים ד' ל"ד). הא למדת כשנפרע משונאייהם של ישראל לא נפרע אלא בשבעים ושתים אותיות: ומנין שהרשעים אומרים הרבה ואפילו מעט אינם עושים שכן מצינו בעפרון שאמר לאברהם ארץ ארבע מאות שקל כסף (בראשית כ"ג ט"ו) אבל באחרונה כששקל לו את הכסף וישמע אברהם לעפרון וישקל אברהם לעפרון וגו' (שם שם ט"ז) :

והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות כיצד מלמד שאם נתן אדם לחברו כל מתנות טובות שבעולם ופניו כבושים בארץ מעלה עליו הכתוב כאלו לא נתן לו כלום. אבל המקבל את חברו בסבר פנים יפות אפילו לא נתן לו כלום מעלה עליו הכתוב כאלו נתן לו כל מתנות טובות שבעולם:

אבות דרבי נתן נוסחא א פרק יג

IV. Rabban Gamliel's Teachings

רבן גמליאל היה אומר עשה לך רב. והסתלק מן הספק. ואל תרבה לעשר אמדות: אבות א:טז

Rabban Gamliel used to say: Appoint a teacher for yourself and remove doubt, and don't make a habit of tithing by guesswork. **Avos 1:16**

V. The Teachings of Rabban Shimon ben Gamliel, the Elder

שמעון בנו אומר כל ימי גדלתי בין החכמים. ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה. ולא המדרש הוא העקר. אלא המעשה. וכל המרבה דברים. מביא חטא:

Shimon, his son, used to say: I have grown up among Sages my entire life and I haven't found anything better for a person than silence. Study is not the essential thing but rather implementing it into action. Whoever indulges in too many words brings about sin. **Avos 1:17**

VI. Rabban Shimon ben Gamliel of Yavneh's Teachings

רבן שמעון בן גמליאל אומר על שלשה דברים העולם עומד. על הדין ועל האמת ועל השלום. שנאמר (זכריה ח) אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם:

Rabban Shimon, the son of Gamliel says: The world endures through three things: On justice, on truth and on peace, as it is stated in Scripture (Zechariah 8), "Truth and a verdict of peace shall you adjudicate in your gates." **Avos 1:18**